

Gedachtes over rampe

In 't voorjaer van twêêduzendzeuve lag ikke in 't tropische zonnechie van een waarem land te loiere aan 't strand. As ie daer dan loi leg te weze en kijk van onder de palleme naer d'n oceaon en je ziet die grôôte hôôge golleve breke op 't rif, dan maoke je harses somtije raore kronkels. In 't êêst geniet ie van 't mooie uitzicht en 't geluid van die golleve. Je komt 'r volleges mijn aage ervaering hêêlemael tot rust. Vandaer messchie die raore gedachtekronkels. Zô kwamme m'n gedachtes inêens op de tsunaomi die daer in 't ôôste nog mor kortgeleeje onvoorstelbaor hà huisgehouwe en waerbij hêêl aareg veul mense omkwamme en d'r ok zôôvel schaej was veroorzaokt dà je 't naauwelijks ken bevatte. Hêêle durrepe wiere van d'n aerdbôôjem weggevaogd. Asof t'r een atoombom was ontploft. Voor een nermaol mens is 't amper te bevatte. Aalles verinneweerd en aalles wà leefde, verdronke deur die grôôte golleve. Naest de voornaomelijk aareme lekaole mense die kort bij 't strand weunde, wazze d'r ok veul toeriste die, net as ikke nou, aan 't strand lagge te geniete en die wiere verrast deur de opgezwêêpte zêê die genaodelôôs toesloeg.

Gerôôfd en geplunderd

Naest de veule mense die verdronke, wazze d'r weer aanderes die wiere verpletterd onder omvaallende mure of pallembôôme. En dan mot ie ok mor nie denke aan die veule mense die zwaer gewond wazze en waervoor gêên hullep was. Kortom, een traogedie van ongekende grôôte. Je mot 'r tò nie aan denke dà je zôôiets overkomt i je vekansie. 't Is voor ons westerlinge dan ok mor moeilijk te bevatte hoevel veerkracht die mense hebbe en hoe gaauw ze d'n draed van 't leve weer perbere op te pakke. Hullies verdriet en pijn is net as bij ons, mor vanuit heulieze cultuur en gelôôf gaon ze d'r toch hêêl anders mee om. Dat maakte op mijn een hêêlen diepe indruk en ikke heb t'r dan ok echt grôôte bewondering voor. Goed is dat 'r vanuit d'n hêêle wereld hulp is gebôôje. Wel is 't dan ok weer nie te begrijepe dat 'r wier gerôôfd en geplunderd en dat de gifte ook nogal is wiere misbruikt en dus nie op de goeje plaets terecht kwamme.

Blaaik bij De Wiel

Gek hee, mor daerna kwamme m'n gedachtes vâzellef op 1953, 't jaer van een grôôte ramp in Nederland. Dat was ommers 't jaer van de waotersnôôdramp. Ikke was toe 9 jaer en nou begon 'k me af te vraege wà 'k daer aailijk nog van wis. Nou, dà viel aareg tege. Ik weet nog dà 'k mè m'n vaoder naer de buitekant van d'n dijk ben gewist. 't Was, glôô 'k, zaeterdagnacht. Daer stong 't waoter bekant gelijk met de kruin van d'n dijk. De mense zeeje dat 't nôôdweer zou gaon aanhouwe. Over de raodio hoorde me dat 'r een noordwester sturrem wier voerspeld en dat dat in combinaosie mè springtij wel is hêêl gevaerlijk kon worde. In 't hêêle land wier dijkbewaoking ingesteld. Naederhand zij me gewoon naer bed gegaon. D'n aandere dag was 'k bij m'n opoe, zôôas we toe nog zeeje. Die weunde wat meer naer achtere in de stoep van lorreboer Broere en d'n blaaik bij dat huis grensde aan De Wiel. Ik ken m'n aage nog goed herinnere dat 't waoter in De Wiel hêêl gaauw hôôger wier en dà m'n vaoder en m'n opa de spulle in huis zô goed mogelijk gonge vaailig stelle.

Uidaogende baon

Hoe lang 't duurde tot 't waoter in de stoep 't hôôgste paail hà beraaikt, weet 'k nie meer, mor 't sting bij ons bekant tot aan de kezijne. We mosse dan ok aareges aandere ondergebracht worde. Wij wiere gastvrij opgevangene deur de familie Kok. Die weunde bove aan d'n dijk tegenover 't doktershuis van Van Gangele en die hadde dus gêên last van 't waoter. Verschrikkelijk vong ik aal de dôôje bêêste die in 't waoter dreve. In de krant hà 'k toe al wel geleze hoe verschrikkelijk de sturrem had huisgehewe in Zêêland. Een grôôt aantal mense bleek te zijn omgekome. Ik zag foto's van verwoeste dijke, gebouwe en huize. Ok zag 'k mense op de daoke van de huize zitte. Wat een angst en ontbering motte die hebbe geleeje. Vedder zag 'k foto's van hullepverlêênere zôôas pliesie, seldaote en marrechesees die somtije mè gevaer voor aaige leve mense en diere aan 't redde wazze. Dà was as kaaind voor mijn hêel spectaculair en 't leken mijn in die tijd een mooie uidaogende baon.

Met een kano deur de stoep

Wà me nou achteraf aareg opvaalt, is dà je as kaaind weer snel overgaot tot de orde van d'n dag. 't Water was nò nie weg of je gong weer gewoon speule en kattedwaod uithaole asòf t'r nooit iets gebeurd was. Dà je een pôôsie nie naer school hoefde, vong ie best wel aareg fijn. Je sting d'r nie echt bij stil wat de rede daerfor was. Messchie kwam dat ok omdat 'r in onze familie gêên slachtoffere wazze. Ik herinner me ok leuke dinge. Zôôas m'n ome en me vaoder die met een kaono deur de stoep voere om spulle uit huis te haole. Ok dà 'k saome mè m'n zussies op 't ijs in de stoep op de foto ging. We gonge ok deur de raome glure hoe 't 'r in de huize uitzag. Tot zô wijd wà bezondere herinneringe aan rampe, op een wel hêel bezondere plaets.

Piet van Grietjies

P.S.! 't Aalderleste nieuws, zôôas de nieuwe stambôôm Verschoor, is te vinge op www.historie-sliedrecht.nl. De verêenigingsruimte is intusse ok weer ope!! Daer benne ok de nieuwste uitgaoves (boeke en dvd's) te kôôp.